

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Ivlii Fatii S. J. Liber De Mortificatione Nostrarvm
Passionvm, Prauorumque affectuum**

Fazio, Giulio

Köln, 1604

Considerationes quædam magis particulares circa potentiarum animæ nostræ, paßionis amoris propri, & sensuum corporis Mortificationem. VI.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-60991](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-60991)

det, huic secundum gratiam diuinam merito adscribitur, cum quis spiritualis fit, & rationalis. Ut igitur inter inferiores titulos, qui homini in hac vita tribui possunt, non minimus est, & liquem esse virtute præditum, spiritalem, rationalem, &c. Ita Mortificationis usus & exercitatio tanquam singulare instrumentum tanti boni, maximi sancti fieri debet.

CAPVT VI.

Considerationes quædam magis particulariæ circa potentiarum animæ nostræ, passionis amoris proprii, & sensuum corporis mortificationem.

Consideratio prima, circa mortificationem intellectus.

Considera tria potissimū vitia intellectus mortificanda & emendanda esse, nisi in mille errores præcipitari velis. Primum vitium est curiositatis, quando nimirum intellectus tuus indagat ea, quæ vel ipsius captum excedunt, vel quæ maiores, aut proximos tuos concernunt, vel certè, quæ scire tua nihil interest, quæ sine perturbationis & erroris periculo nunquam inuestigaueris. Secunda

DE MORTIFICAT. 47

prout consilium Salomonis dicentis: *Al. Eccles. 3.*
curate ne quaesieris. Et paulò post: *In super-*
uenis rebus, noli scrutari multipliciter: sancte
mortificationis freno, intellectum tuum
coercebis, cum se occasio obtulerit, ne in
hunc tam perniciosum curiositatis excel-
sum prorumpat.

Alterum vitium est temeritatis, quan-
do scilicet ex coniecturis aut dubijs in-
dicijs, formas tibi iudicium
de vita aut moribus alterius hominis,
atque ita, repugnante charitate, non
solum iudicas, sed condemnas etiam,
notabili animæ tuæ damno, illud, quod
potius deberes approbare, aut minima
excusare; quo facto inexcusabilem te
le reum facis in conspectu Dei. In te e-
nim expetunt illæ minæ Apostoli: *In-*
excusabilis es, ô homo, omnis, qui iudi-
cas, in quo enim alterum iudicas, te ipsum con-
demnas. *Rom. 2.*

Tertium vitium est pertinaciæ, quan-
do tuæ opinioni ita mordicus inhære-
scis, ut nullius consilium aut persuasio-
nem in deliberando admittas: Quo mo-
do reddis te indocilem, ac planè in-
capacem directionis maiorum tuorum,
quæ multas ob causas tibi est necessa-
ria, & quod hinc sequitur, ijs te peri-
culis impingendi & corruendi exponis,
quæ

Prov. 3.

quæ cæco, per incertam & difficilem vi
gradienti, meritiò timeri possunt Sequitur
ergo consilium sapientis hunc in modum
te exhortantis: *Ne imitaris prudentie tuæ,
nec sis sapiens apud te metipsum; omniaque
tua iudicia de rebus tuis, tibi sint suspecta
conaberis quoque præbere te non modo
facilem, sed & cupidum, ut dirigaris, con-
siliūque à superioribus tuis in omnibus
tuis actionibus accipias.*

Considera necessitatem hanc mortifi-
candi intellectum tuum circa prædicta vi-
tia esse maximam; utilitatem verò, quæ
de redundat, non solum ad intellectū, sed
ad ipsum quoque hominem internum &
externū manare. Quemadmodum enim
fractā, vel loco motā præcipuā horologi-
rotā, mox etiam turbantur inferiores ro-
tæ, nec earum motus amplius ordine & de-
bito mensura cietur, nec horæ signum te-
pore stato auditur: ita quoque perturbatur
hominis intellectus, qui est suprema eius
potentia; mox omnes aliæ inferiores pote-
tiae perturbantur. Ex intellectus enim ex-
cessu in intelligendo; sequitur excessus vo-
luntatis in volendo. Excessus item potestatis
interiarum executiarum in operando; & vix
paucis absolvam, tota hominis harmonia
& concentus ille operationum tam inter-
narum, quàm externarum confunditur &

iura

DE MORTIFICAT.

recedit Quocirca ob hanc, & alias multas causas, eo conatu mortificando intellectu insistere debes, quo inuictus quispiam illi Dux expugnando alicui munitissimo propugnaculo insistit, à quo ciuitatis ipsius, aut totius regni expugnatio pendet.

Consideratio secunda, circa mortificationem voluntatis.

Considera primò voluntatem tuam, potentiam esse natura sua cæcam, atq; idcirco illi, ne erret, maximè opus esse ductore. Quia verò experientia ipsa, & grauissimo tuo eù damno edoctus es, te ipsum nequaquam bonum eius ducem esse, necesse est, vt eam directioni voluntatis diuinz, & eorum, qui te loco Dei gubernant mortificationis vsu, subijcias, si non velis incurrere in ea pericula, quæ Dominus ipse tibi prædixit cum ait: *Si cæco cæ-*

Matt. 18.

cus ducatum præstet, ambo in foueam cadunt. Considera secundò, voluntatē tuam esse natura sua liberam, atq; idcirco fræno opus habere, ne rationis limites suis intemptiuis affectibus transgrediatur. Preceberis ergo Deū cum Psalmista assidue:

In chamo & fræno maxillas eorum constringe. Psal. 32.

Considera tertio, voluntatē tuam naturā suā esse appetitiuam, & ideò instar illius famis fœminæ, de qua Deus per Hieremiam;

C

miam;

Hiere. 2. miam: Sub omni ligno frondoso prosternebat
meretrix: saepe facta est praeda suorum ap-
petituum, illecta nescio qua umbra & spe-
cie boni alienius, quæ in ipsis apparebat,
atq; ita partim habitu prauo, partim natu-
rali etiam affectu, minima oblata occasio-
ne, tãto in objecta sua fertur impetu, ut
mortificationis fræno retineatur, expo-
tura sese procul dubio sit illis incommoda
à quibus sapiens nos absterret cum

Eccl. 18. Post concupiscentias tuas non eas, & à volun-
tate tua auertere; si preestes animæ tuæ concupis-
centias eius, facies te in gaudium inimicis tuis.

Cōsidera quartò attentè, quanta necesse-
sitate compellamur mortificemushæ
nostrâ voluntate teste S. Bonaco

S. Bonac. tura; Totâ religionis affectio in voluntatis
proprie abdicatione consistat, cumq; aucto-
ritate S. Augustino, unicuique propria voluntatis
causa damnationis vel saluationis, Seneca

S. August. 4. cum scribens, affirmare audeat, ad id non
in manu. sanam esse mortificationem propriæ
voluntatis virtutibus comparâdis, ut tantum

ali. c. 25. & non plus virtutum adepturus sis, quantum
tibi de tua propria voluntate detraheris.
Hoc solum virtuti adicies, inquit, quod pro-
priae voluntati subtraxeris.

Consideratio tertia, circa Memoriam & Imaginationem
Mortificationem.

DE MORTIFICAT.

47

Considera primò, quomodo propheta
Ezechiel spiritu in templum Hieroso- *Ezech.*
lymitanum introductus, præter alia *cap. 8.*
multa, duo præcipuè ibi summa observa-
tione digna viderit: primò quidem, omnem
similitudinem reptilium & animalium abomi-
nationem & vniuersa idola domus Israel de-
picta in pariete, in circuitu per totum. Deinde,
quod nõ minus erat admiratione dignum,
septuaginta viros de senioribus Israel, prædi-
ctis imaginibus thura adolentes: Ita & tu,
si cogitatione templi animæ tuæ intraue-
ris, videbis in primis ingentem multitu-
dinem abominabilium similitudinum
bestiarum & idolorum, quæ in memoria
& imaginatione tua perpetuò visuntur.
Deinde, quod peius est, cum eiusmodi ima-
gines & species amarum lachrymarum im-
bribus eluendæ, & ferro feueræ cuiusdam
mortificationis ex animo recidendæ ef-
sent, tu potius eas foues, positoque incenso
veneraris, nõ sine intima quadam sensuum
oblectatione & iucunditate. Dollebis igitur
de raro errore, si miterq; statues, te huius-
modi cogitationum simulacris curren-
dis, & perpetua obliuione sepeliendis dili-
gentem operam nauaturum.

Considera secūdo. Deum nostrum me-
moriam & imaginationi tuæ magis inhæ-
re, quàm tu ipse tibi, diuiniq; sui intui-

B 2

tus

tus perspicacia, multò clarius videre & penetrare ea, quæ ibi adumbrantur & effigantur, quam tu imaginatione tua assequi possis. Hinc sumes materiam erubescendi, ob confusionem turpitudinemque huius spectaculi, quod oculis diuinæ maiestatis in mente tua assidue exhibetur, colligere te ipsum, & tandem huiusmodi phantasmata ac vanitatibus finem impones; appositae potestati sensuum tuorum vigilanti custodia.

Considera tertio damnum inestimabile, quod ex libertate, leuitate & immortificatione huius tuæ imaginationis & memoria ad animum tuum miseratione dignum redundat. Cum enim intellectus tuus similis sit molæ, quæ, quidquid affunditur, commolit & conterit, tu verum nihil aliud intellectui tuo suggeras, quam abominaciones & chimæras, quid mirum si omnes deinde cogitationes eiusdem farinae, cumque contemplatione rerum celestium suspensus esse deberes, tunc subito abriperis, & inuolueris immunditiis ac vanitatibus atque stultitijs huius terræ.

Consideratio quarta, circa Mortificationem partium concupiscibilis & irascibilis.

Considera primò, hominem, secundum inferiorem sensuum suorum partem brutis esse similem; habet enim in hac

DE MORTIFICAT. 33

que duas potētias sensitivas, brutorū in-
 est. Prima *concupiscibilis*, quę appetit &
 procurat necessaria & convenientia ad
 conservationem sui esse sensitivi. Altera
irascibilis, qua fugit, quantum potest, &
 defendit se à contrarijs. Differunt tamen
 hæ duę potentię in homine ab illis, quę
 sunt in brutis, quoad hoc, quod cum in
 brutis non sit alia potentia superior, se-
 quuntur bruta has, & operantur conscien-
 tate instinctui utriusque potentię, & rectè
 quidem, ita enim eorum fert natura; At in
 homine, in quo etiam pars superior, ratio
 videlicet, reperitur; hæ duę potentię sen-
 sitivę, regi duci que possunt & debent à ra-
 tione, ita ut eatenus possit homo dici vi-
 vere vitā hominis, quatenus plus aut mi-
 nus appetitio partis concupiscibilis & ira-
 scibilis dirigitur secundum legem & nor-
 mam rationis.

Cōsidera secundò, quemadmodum ca-
 melus, ut fertur, aquam pedibus turbat,
 naturali quodam instinctu, ne scilicet in-
 terius claritate, corporis sui deformitatem
 videat, talique aspectu absterritus, abhor-
 reat postea ab hoc naturę subsidio: ita sæ-
 pillimè solet capitalis noster hostis pedi-
 bus indomitorem appetitum, qui in con-
 cupiscibili & irascibili grassantur, turbare
 claritatem luminis nostri intellectus, ne in

ipso & per ipsum deformitates & miseriam nostras videamus, deueniamusque ad contemptum & horrorem nostri ipsius, qui solet esse quasi basis & verum fundamentum ædificij nostri spiritualis.

Considera tertio, Passiones huius partis inferioris sensus nostri, nisi diligenter reprimantur, quasi condensari, in caligine diem & cæli conspectum nobis eripere, instar vaporum, qui ex terra euantur in altum, ita ut paulatim hominibus delabatur, ut nihil aliud vel videat vel sentiat, nisi res terrenas & sensuales. Hinc non secus ac immunda animalia, rostro in terram dimisso, nil nisi terrenas voluptates sectamur grunendo, timore, ne vel in minimo impediatur minuatur libertas illa, quam infeliciter in negotiatione pretendimus & imaginamur.

Consideratio quinta, circa mortificationem Amoris proprii.

Considera primo; cum Amor naturalis passio animi nostri, non est contra naturam suam malus; sed dicitur malus, quando bonus, cum eo male aut bene utimur. Dicitur etiam proprius aut communis, quando finis eius proprius est aut communis. Quamdiu enim homo hoc suo amore se ipsum amat, & alia propter Deum, non

CAT. DE MORTIFICAT. ❖

est dici amor malus, sed bonus, quan-
tūdem finē bonum præsstitutū habet,
que proprius appellandus est, sed com-
munis, & idem cum amore Dei, quan-
doquidem & se & alia amat eodem fine,
quo ea Deus amat & conseruat. Si verò se-
cundum statuat finem sui amoris, vsūque
aliorum rerum, tunc sine dubio hic amor
non solum proprius, sed & peruersus erit:
proprius, quia in propriam personam de-
lineat; peruersus, quia, quantum est in se, per-
uertit ordinem quem Deus secundum di-
uina suam prouidentiam homini, cete-
risque creaturis præscripsit, ut nimirum ad
se omnes contendant, & in se desinant, tā-
quam in verum & vltimum finem.

Considera secundo; Si ea est condi-
tio boni, ut sese diffundat & propaget;
non potest non magnum esse malum A-
mor proprius; quippe qui efficiat, ut ho-
mo, illud, quod in alijs cernit; bonum, ad
se totum pertrahat; nec de suo vel mini-
mum quid cum alijs communiat. Quod
si tanto maius aliquod malum est, quanto
maiori priuat bono, erit certè Amor pro-
prius malum maximum. priuat enim
hominem bono, quo maius in hac vi-
ta habere nequit, hoc est, Amore Dei.
Vnde euidenter constat, quod si totum ho-
minis bonum est amare Deū, ut vult S. Augu-
stinus.

3 Aug. in
Manual.
cap. 26. *stinus, totum hominis malum fit amare se
ipsum.*

Confidera tertio; Quemadmodum fer-
rum nulla re magis atteritur & destruitur,
quam rubigine, quam producit ex seipso
& fouet: Sic quoque nihil est, quod ma-
ximam debilitet, eneruetq; in via spirita-
li, ac rubigo proprii amoris, quam ipse et
se producit, & in se fouet ac nutrit. Sicut
autem ferrum ignis ardore & ictibus ma-
leorum, excussa rubigine, renouatur totum
& perpolitur; ita conuenit, ut igne ferua-
tis orationis, mortificationisque ictibus
assiduis pessimam amoris proprii rubiginem
excutias, teque sic renoues; idque expe-
ditius, quod maiora in dilatione insunt pe-
ricula; accrescunt enim difficultates, & ma-
nuitur illa alacritas statim resistendi, quae
ad hoc requiritur.

Confidera quarto; Sicut ex effectibus
cognoscuntur causae, ita ex nimia sollicitu-
dine, quam plerumque habes de tua existima-
tione, tuis comodis, & te ipso, ex nimio
iam dolore ob aduersa, quae tibi solent oc-
cidere; facillime colligere poteris, amorem
hunc, qui in te regnat, esse amorem tuum
ipsius: Et quia aequali gradu cum amore,
quo vnaquaeque res amatur, procedit eius
existimatio, quam de eadem re concipi-
mus: hinc si te ipsum plus amaueris, quam
omnes

omnes alias res, te ipsum quoque aestima-
tione tui ipsius omnibus alijs rebus prae-
tuli, factusque es idolum tui ipsius, quan-
doquidem, vt affirmat D. Augustinus, *Id
de homine colitur, quod prae ceteris diligitur.*

*Consideratio sexta, circa Mortifi-
cationem
quinque sensuum exteriorum.*

Considera primò, quàm parum ab in-
fantia tua sensus tuos custodieris, &
quàm magnà libertatē ex hac tã diutur-
na tua negligētia & sotordia acquisierint,
quàm insolentes euaserint. Hinc enim a-
nima tua, vt ciuitas portis destituta, manet
exposita omnibus inimicorum insidijs &
assultibus. Similis item facta est vasi, quod
operculo caret, & quemuis liquorem siue
bonum, siue malum recipit, atque idcirco,
secundum legem antiquam, immundum
& prophanum est. Quamobrem cum te
toties cordis puritatem, quietem consciē-
tiae gustumque rerum diuinarum inde a-
misse aduertas, deflebis amarissimè hanc
desolationem & ruinam animae tuae cum
Propheta Hieremia, dicesque: *Defixae sunt
in terra portae eius, perdidit & contriuit ve-
strae eius. Item cum Dauide. Factus sum tan-
quam vas perditum.* *Thren. 2.*

Considera secundò; filios Israël vt fla-

C 5 gel-

§8. DE MORTIFICAT.

gellum Angeli primogenita Aegyptiorum occidentis, euitarent; & diu suarū potestates Agni paschalis sanguine linisse: pari modo nos, vt effugiamus mortem peccati (quod omnium maximum flagelli genus est, quo anima nostra puniri potest) vngere oportet portas sensuum nostrorum sanguine veri Agni Christi Iesu, perpetuo ob oculos habendo sanctissimam eius mortem & passionem, & procurando in nobis sensum alicuius effectus sanguinis pro nobis effusi, ministerio perfectæ mortificationis nostrorum sensuum ac re ipsa experiendo id quod Apostolus Paulus in se ex-

2. Cor. 4. pertus est, cū dixit: *Semper mortificationem Iesu in corpore nostro circumferentes.*

Considera tertio, quemadmodum in formatione circuli, si centrum non sit firmum & stabile, circumferentia nunquam fiet vniformis & æqualis; ita quoque si centrum (tanquam centrum omnium actionum, quæ à potentiis tuis tam internis, quæ externis formantur) non fuerit solidum & fixum in Deo, nunquam fieri poterit, vt actiones sensuum tuorum exteriorum debita mensura, proportione & decetia perficiantur; *De corde enim exeunt cogitationes male*, ait Saluator, homicidia, adulteria, &c. Propones igitur firmiter hanc ob causam stabilire cor tuum

Matt. 15.

Deo ut quemadmodum centrum præcedit circumferentiam, ita ratio præcedat de regat sensuum tuorum functiones. Atque hoc ipsum est fortassis, quod significare voluit Salomon cum dixit: *palpebre tue præcedent gressus tuos.*

Consideratio septima, circa Mortificationem oculorum.

Considera, quod per hanc portam visus peccatum intrauerit in mundum. Nam ex incauto aspectu pomi vetici, inuasit Eua desiderium gustandi. *Vidit mulier, quod bonum esset lignum ad vescendum, & pulchrum oculis, & uoluit.* Nec aliunde, quam per hanc ipsam portam, irrepit adulterium in animam eximij illius Regis Davidis. Tu ergo cum non sis innocentiore Eua, dum esset in statu innocentiae, nec sanctior Dauide de quo Dominus; *Inueni hominem secundum cor meum;* horum duorum exemplo, illius scilicet negligentis custodia, huius uero nimiae curiositate videndi, factus cautiore, custodies & defendes hanc portam oculorum tuorum ab utroque excessu, ut scueris & continuam mortificationis.

Considera secundò: Quemadmodum pleraque ciuitates munitæ, cingi solent

C 6   dupli-

60 DE MORTIFICAT.

duplici muro, vt superato ab hostibus altero muro, se possint adhuc altero defendere: Ita necesse est, vt si fortè tuâ incuriâ primus murus exteriorum oculorum à nimia curiositate videndi expugnatus fuerit altero muro oculis interioris, imaginatiōis scilicet, & intellectus, ita resistas, vt neque nunc, neque postea vllum amplius, obiectum illicitum, ne momento quidem temporis, in mente tua pedem figas; ne fortassis tandem magno tuo damno cogaris lamentari cum Hieremia: *Antemurale enim murus pariter dissipatus est.*

Considera tertio; quibusdam auibus, vt accipitri, operiri oculos, vt hoc modo facilius cicurentur & tractabiliores fieri pari ratione, si velis in oratione familiariter fieri Deo, atque in ipso dulciter conquiescere, oportet, vt nimiam viuacitatem oculorum tuorum sancta Mortificatione restringas, quandoquidem sæpe expertus es, neque sine iactura, illos depraedari animam tuam, & efficere, vt à rebus terrenis & caducis diripiatur, cum potius ex officio totam sese rerum caelestium contemplationi & inuestigationi tradere debet. Dolebis igitur ob hanc tuam incuriâ, habitenus à te commissam, plangesque cum Hieremia: *Oculus meus depraedatus est in animam meam.*

Com.

Consideratio octava, circa Mortificationem gustus & linguae.

Si tanta fuit ingluvies, quae commouit Esau, ut venderet primogenita sua ob lenticulae escam, cogita tuam fuisse tanto maiorem, quanto minori occasione, quam Esau, qui tunc fame encocabatur, vendidisti multo maiora bona, aeterna scilicet, ut satisfaceres insatiabili tuo gustui, nullo ciborum modo obseruato, siue multitudinem, siue qualitatem & conditionem spectes. Dolens igitur de tam graui errore, paulatim hunc tuum sensum, freno seuerae Mortificationis coerebis, atque ad illam parsimoniae normam reduces, quam Cassianus sapienter praescripsit, cum mo-
nes, si tantummodo, quae fragiliae, non quae voluptates exigit, vsurpentur.

Cass. lib. 5 Instit. cap. 7.

Confidera secundò, insigne illud factum Regis Dauidis, qui cum quadam vice in castris, vehementi siti torqueretur, desideraretque haustum aquae ex cisterna propè portam Bethleemiticam, allatam à militibus, aquam gustare renuens, tam vnà cum voluptate, quam inde bibendo percipere potuisset, Domino obtulit, his additis verbis: *Propitius sit mihi Domine, ne faciam hoc. Si tantus Rex, qualis fuit Dauid, voluit à potu abstinere,*

2. Reg. 23

& negare gustui suo, amore Dei, delectationem rei tam licitæ, quam erat potio aquæ, siti tam vehemente & æstuante, quanto studio par est, Religiosum, gustus mortificandi causa, abstinere à rebus minus necessarijs & permissis, dum à gula illecebris irritatur. Quanto magis conuenit, vt has immoderatas cupiditates Domino offerat, dicatque: *Propitius sit mihi Dominus, ne faciam hoc.*

Considera tertio, brutis æquè ac hominibus communem esse linguâ, prudenter verò ac benè ea vti, soli homini esse concessum, neque cuiuis, sed sapienti tantum & probò: *Bonus enim homo*, ait Christus, *de bono thesauro cordis sui profert bonum.* Et qualis quisque est animo, talem se linguâ prodit; quod & Socrates Philosophus affirmabat cum Iuueni cuidam, qui nosse volebat, diceret: *Adolescens loquere, vt te videam.* Solet enim plerumque quilibet verbis prode, quod animo conclusum gerit, siue id bonum, siue malum sit. Necessarium igitur est, vt qui solide & benè linguam suam in locutione gubernare cupit, passiones & affectus componat.

Considera tertio, Te qui linguâ in eius laudem, qui tibi eam dedit, & in emolumentum animæ tuæ, proximorumque

tuo.

DE MORTIFICAT. 63

rum, ut par erat, uti debueras, eadem
venenoso telo Drum sapissimè of-
fendisse, animam tuā sauciaste, proximo-
rum tuo insigne dānum tot detractioni-
bus, blasphemijs ac periurijs attulisse.

*Consideratio nona, circa mortificationem
auditum.*

Considera primò; Qui iuxta sapien-
tis cōsiliū ita debueras *sepire spinis*
aves tuas, sicuti sepuntur vineæ, *Eccle. 28.*
ne feræ, vel latrones dānum eis infe-
ratur, tu contrā, ingenti animæ tuæ da-
mno, murmurationibus, lascivijs, consilijs-
que, peruersis, & quidem innumeris, eas
aperuisti; imò illos, quod peius est, qui
de his verba facerent, non rarò prouo-
casti; studiosque loca huiusmodi au-
diendis opportuna quæsiuisti, tanta ala-
critate & auiditate, ac si ab hoc errore, cer-
to quodam modo, salus felicitasque tua
penderet. Ergo ob tantam impudentiam
tuam erubescere, simulque statue, te in po-
sterum, insolentiam huius tui sensus repres-
surum, & mortificaturum, auresque tuas
consideratione atrocium illarum spinarū,
que caput Domini Dei cinxerunt, circum-
scripturum.

Considera secundò; Quemadmodum
ob exiguum aliquod foramen, aliquando
magna

magna nauis perditur, nisi tempestiue
 nauta sollicitus, illud obturet, & aqua
 exhauriat: sicutiam ob leue quandoque
 uerbum incaute auditum; solet hostis
 noster, saepe ingentem nobis machinam
 cladem; nisi quam diligentissime autem
 occludantur, vel nisi quis, si in admitten-
 dis ad aures huiusmodi dictis fuerit remissi-
 sior, maiori postmodum sollicitudine ad-
 missas has pestes ex imaginatione ac me-
 moria sua exterminet. Quae quidem da-
 mna si probe intelligas; exclamabis cum
 Propheta Dauid: *Saluum me fac Deus, quoniam
 intrauerunt aquae usque ad animam meam,
 infixus sum in limo profundi, & non est sub-
 stantia.*

Considera tertio; sicut ciuitas non bene
 gubernatur, quae sub portis, etiam
 pacis tempore, suas non habet excubias,
 quaeque instante iam bello, non solum ha-
 non auget; sed nec maiora tormenta ho-
 stium profligandorum gratia adhibet; pa-
 ri modo licet anima tua summa huius vi-
 tae tranquillitate gauderet, semper ta-
 men portam auditus tui deberes habere
 munitam custodia aliqua, ne quisquam
 contra legem & praecipua Domini Dei
 tui per eam ingredi posset in animam
 tuam. Tempore autem obsidionis, quan-
 do uidelicet iam ab inimicorum tuorum
 exer-

DE MORTIFICAT. 65

exercitu inuaditur, & vndique obside-
tur. Deus bone, qualis tunc custodia erit
necessaria, præcipuè verò ad portam au-
ditus, cæteris infirmiotem, quot item
propugnacula sanctarum præparationum
& cautionum opponi deberent, nec
illa pars quietis capienda esset, donec
edito in loco constitutum esset, tormen-
tum illud timoris Dei, quod tantum ede-
bat fragorem in auribus S. Hieronymi,
ut diceret: *Semper sonat in auribus meis illa
terribilis vox, surgite mortui, & venite ad iu-
dicium.*

*Consideratio decima, circa mortificationem
sensus tactus.*

Considera primò, cum sensus tactus
nulli certæ corporis parti sit restrictus,
ut alij sensus, sed sparsus & diffu-
sus per totum corpus, accidit, ut quo-
latus diffunditur, eo maius hominibus
incautis & improvidis periculum & de-
trimentum afferat. Cumque similis sis
ciuitati, portis & muris destitutæ, quæ
hostium incursum vndique patet; curan-
dum tibi est, ut ab omni parte tui ipsius
custos sis sollicitus, reiiciendo quàm citif-
simè omnem occasionem, quæ te ad la-
psum inducere posset.

Considera secundò, sicut ardentem
prunæ

prunæ tangi non possunt, quin vrant, nec extinctæ etiam, quin aliquantum fabem etiam inficiant: ita quoque extinguitur rerum viuarum aut morbidarum in te, quàm in alijs personis, resulat quoddam incentiuum, aut nescio quæ titillatio affectus sensualis: vnde concupiscentiæ nostræ stupa inflammatur, aut minimum puritas mentis nostræ contaminatur, quod sapiens quodam in loco alijs verbis insinuare videtur, cum

Prou. 6. inquit; Numquid potest homo ascendere ignem in sinu suo, vt vestimenta eius non ardeant? Et alibi: Qui tetigerit picem, inquinabitur ab ea. Atque hæc de causa laudati homines pro antidoto contra primum incommodum adhibere solebant contactum rerum asperarum, & contactum valde aduersantium, vt sunt cilicia, catenæ ferreæ: Cauendi verò alterius incommodi causa, abstinabant prudenter à contactu rerum, quantum poterant: Exemplo erunt nobis SS. Benedictus & Franeiscus: quorum alter nudum se in spinas, alter in niuem abiecit. corpusque in illis & in hac circumuolutauit, D. vero

S. Pachō.
Reg 53. Pachomius in regula sua sanxit; Vt manum alterius nemo teneat, & siue ambulauerit quis, siue sederit, aut steterit, vni saltem cubito distet ab altero. Cum itaque,

DE MORTIFICAT. 67

in minus his remedijs egeas, quàm san-
 tate præstantes viri, qui ea vsurparunt,
 ubique ipsi adhibuerunt, vsurpabis illa
 & tu, eorumque beneficio victoriam de
 hostibus referes; vsurpabis, inquam, de-
 bita ramentum cum moderatione, quanquam,
 in S. Bonaventura. cum de Nouitijs in hac
 materia loqueretur, ait: *Feruorem nouitio-
 rum non decent quædam misericordes in se ipsis
 despectiones.*

S. Bona-
 uenti. in
 speculo
 discipl.
 cap. 4.

Considera tertio; primam mortifica-
 tionem factam in hoc mundo, fuisse ta-
 ctus, quâdo scilicet Adam post peccatum
 nuditatem suam non alijs voluit tegere
 folijs, quàm ficulneis, vt eorum asperita-
 te, quasi naturali quodam cilicio, hunc
 sensum tactus in se ipso mortificaret. Tu
 ergo cum eiusdem sis peccati particeps in
 Adamo; imitaberis illum etiam in pœ-
 nastano maiori asperitate sensum tactus
 in te ipso mortificans, quantò peccata tua
 numero saltem fuerunt plura & grauiora,
 quàm quæ ipse commisit Adam in Para-
 diso terrestri.

*Consideratio vndecima, circa Mortificatio-
 nem Odoratum.*

Considera vsus odorem, si in cultum
 & honorem Dei tendat, vt rem san-
 ctissimam in lege diuina commen-
 dati.

dari, concedi etiam ac permitti, in remedium alicuius nostri infirmitatis. Si autem ad solum olfactus sensum, siue nostrum siue alienum, nascendum & oblectandum vsurpetur; ordinariè non est sine culpa aliqua, cum nullius virtus actus sit, neque etiam finem alicuius virtutis respiciat, quæ culpa sine dubio tanto erit grauior, quanto finis huius erit vitæ perniciosior.

Considera secundò: Quemadmodum canis inuestigando feram, ductus odore vestigiorum eius, huc illucque cursando non quiescit, donec feram apprehendat & teneat unguibus: Sic & tu tractus odore creaturarum, quæ veluti certa Domini tui sunt vestigia, sæpè te ad ipsius cognitionem & amorem ita eluare deberes, vt vitæ, diuinæque ipsius perfectionis fragrantia motus, nunquam quietem ceperes, præ desiderio illius in cælo persequendi. Considerans verò, quàm frequenter sensus huius tui insatiabilem impetum secutus, instar corui ad fœtorem cadauerum huius mundi aduolâris, qui ad verum Noë, à quo vitam & omne bonum accepisti, velut altera columba; redire debueras, dolorem in te competentem excitabis.

Considera tertio; Simulatque Isaac patriar-

DE MORTIFICAT. 69

Patriarcha vestimentorum filij sui Iacob
 fragrantiam sensit, benedicens illi dixit:
Gen. 27.
 Sicut odor filij mei, sicut odor agri pleni, cui
 benedixit Dominus, det tibi Deus de rore cæli,
 & de pinguedine terræ abundantiam frumenti,
 & olei, seruiant tibi populi, & adorent te
 tribus, & incuruentur ante te filij matris tuæ:
 ita planctu quoque ex odore vestimento-
 rum huius mundi, ut arborum, plantarū,
 florumq; pulcherrimorum, quibus orna-
 tur campi, & colles amœnissimè vestiun-
 tur, deberes sæpè sumere occasionem lau-
 dandi ac benedicendi Dominum dicens
 cum Patriarcha Isaac: *Seruiant tibi populi,*
& adorent te tribus, & incuruentur ante te,
filij matris tuæ, & qui benedixit te, benedi-
ctionibus repleatur. Seruiant, inquam, tibi
 amabilissime Domine, omnes Angelorū
 chori in cælis, quod & perfectissima fa-
 ciunt voluntate: & adoret te in terra omnis
 gens, & tribus, & populus qui sub cælo est,
 præ aliis tamē sanctissimæ Matris tuæ Ma-
 riæ deuoti filij, incuruentur ante conspe-
 ctū diuinæ Maiestatis tuæ, maximo amo-
 ris affectu te laudent ac benedicant, dum
 perpendūt donorum magnitudinem, qui-
 bus dulcissimam tuam & nostram matrem
 cumulasti. Atque hinc fiet, ut quemadmo-
 dum suauissima spirante aura horti flori-
 ferorum suorum fragrantiam latè &

fuse

fusè spargunt: sic resonantibus undique
 Mariæ dulcissimis laudibus, ipsa velut
 incensissimus hortus benedictionis & fa-
 uoris sui in nos diffundat odorem; sic per-
 ficietur in nobis id, quod Patriarcha Isaac
 alio sine dixit. *Qui benedixerit te, benedictio-
 nibus repleatur.*

CAPVT VII.

*Quomodo ad praxin reducenda sit Mortifica-
 tio, vt victoriam de potentijs ac pas-
 sionibus nostris refera-
 mus.*

SI perpetua militia est vita hominis sa-
 per terram, vt Iob affirmat, ipsum ce-
 tē viuere nostrum nil aliud erit, quam
 militare perpetuū. Quod & Seneca Philo-
 sophus ad Lucilium scribens intellexit. *Vi-
 uere mi Lucili, inquit, militare est.* Nequa-
 lius finis in hac generali militia nobis pro-
 positus est, quam vt defendamus ciuitatē
 animæ nostræ ab insultibus & insidijs
 illorum capitalium inimicorum, qui assu-
 duè nos impugnant, mundi videlicet, car-
 nis & diaboli, efficiamusque vt legitimis
 Dominis, Deo & Rationi, suum constet
 sensus nostros, potentiasque imperium
 pacificè & absolute, compresso omni tu-
 multu, qui forsitan ab illis eieri posset. Inter
 arma autem, quorū aliquis vsus est in hac
 com-